

עפ"ג 80857/01/19 - מדינת ישראל נגד שלום קדם

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 80857-01-19

לפני כב' השופט רפי כרמל, אב"ד
כב' השופט אריה רומנוב
כב' השופטת שירלי רנר

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים
שלום קדם ע"י ב"כ עו"ד דוד הלוי

המעוררת
נגד
המשיב

פסק דין

ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' סגן הנשיא, השופט שמואל הרבסט) מיום
17.12.18 בת"פ 13746-09-17.

כללי

1. המשיב הורשע על יסוד הודאתו בעבירה של סחר בסם מסוכן ובסיוע לסחר בסם מסוכן. המשיב נדון ל - 300 שעות של"צ, הוארך בשנתיים מאסר מותנה בן 6 חודשים מתיק אחר, הוטלו שישה חודשי פסילה מהחזקה או הוצאה של רישיון נהיגה, שישה חודשי פסילת רישיון נהיגה על תנאי וקנס בסך 3,000 ₪. הערעור מופנה כנגד קולת העונש.
2. ואלה המעשים: ביום 25.1.17 מכר המשיב לסוכן משטרתי סם מסוכן מסוג חשיש במשקל 98.06 גרם תמורת 3,200 ₪. לאחר כחצי שנה, ביום 6.7.17 סייע המשיב לאחר למכור לסוכן משטרתי סם מסוכן מסוג חשיש במשקל 92.11 גרם תמורת 3,400 ₪.

טענות הצדדים

3. המערערת עותרת להחמרת עונשו של המשיב ולהטיל עליו עונש מאסר לריצוי בפועל וכן להפעיל במצטבר את המאסר המותנה בעניינו. לעמדתה, חומרת העבירות ונסיבותיהן וביצוען ע"י המשיב בחלוף שנה בלבד מעת שהשתחרר מלרצות עונש מאסר קודם, תוך שלחובתו תלוי ועומד מאסר בר הפעלה - מחייבים הטלת עונש מוחשי ומרתיע. המערערת טוענת כי נגע הסמים הוא בבחינת מכת מדינה, ויש להילחם בו מלחמת חורמה באמצעות ענישה הולמת ומרתיעה ולפגוע בכל חוליה מחוליות שרשרת הפצת הסם. על חומרת העבירות ניתן ללמוד מעונש המאסר בן 20 שנים

שקבע המחוקק בצדן. במקרה דנן, העונשים שהטיל בית משפט קמא על המשיב אינם הולמים את שיקולי הגמול ומחטיאים את מטרת ההרתעה האישית והציבורית. ביצוע עבירות אלה בתוך זמן כה קצר מעת ששוחרר ממאסרו האחרון מלמדים כי המשיב לא הורתע מלשוב ולבצע אותן עבירות. באשר למאסר המותנה, מדובר במאסר בר הפעלה ובמקרה דנן לא מתקיימים שיקולי שיקום המצדיקים חריגה מהכלל המחייב את הפעלתו. לטענת המערער, לא הוכח כי קיים סיכוי לשיקומו של המשיב. המשיב השתתף בעבר במשך שנתיים בהליך טיפולי זהה להליך האחרון ולמרות זאת שב לבצע את העבירות בגין הורשע בתוך זמן קצר. כמו כן, לא הוכח כי הפעלת המאסר המותנה תסב למשיב נזק חמור. בנוסף, נוכח עברו הפלילי של המשיב והעבירות בהן הורשע בתיק דנן, לא מתקיים התנאי, לפיו המאסר המותנה יוארך רק כאשר אין סיכון לשלום הציבור בשל הארכתו. הודגש כי למשיב מאסר מותנה חב הפעלה ודרושים טעמים כפולים על מנת שלא להפעילו. הליך השיקום שלו אינו יוצא דופן, והסחר בו עסק אינו זניח כלל.

ב"כ המשיב ביקש לדחות הערעור. נטען כי לא נפלה שגיאה בפסק דינו של בית המשפט קמא או פגם בולט המצריך התערבות. קיים איזון בין מכלול שיקולים. חלפו שנתיים בהן בית משפט קמא עקב אחריו, מדובר באדם לא צעיר, לחובתו הרשעה אחת בלבד בגין עבירה משנת 2016. בגין תיק זה המשיב היה עצור במשך חודשיים והוא עדיין מטופל במכון הירושלמי, עובד בליווי נערים מוגבלים, התהליך הוא ארוך ויש לראותו במבט רחב. בסופו של דבר, המשיב הצליח בתהליך השיקומי. השאלה עכשיו הנה האם בית משפט קמא שגה. לבית משפט נתונה הסמכות לסטות ממתחם הענישה מטעמי שיקום במיוחד כאשר דנים במי שמכור לסמים (באה הפניה להוראת סעיף 85 לחוק העונשין). קיים אינטרס לכך שהמכור יעלה על פסים נורמטיביים. בית משפט קמא פעל על פי סמכותו והחלטתו ראויה שכן מאסר יגרום יותר נזק מתועלת. באה הפניה להחלטות שנטען כי יש בהן לתמוך בטיעוני המשיב.

תסקיר שירות המבחן

4. מתסקיר שירות המבחן שנערך בעניינו של המשיב עולה כי הינו יליד 1958, בן 61 שנים, גרוש ואב לשלושה ילדים בוגרים, עובד באופן מזדמן, ובחודשים האחרונים עובד בליווי הסעות לילדים. בעברו הרשעה אחת בעבירה של סחר בסמים מסוכנים משנת 2015, בגינה נדון לחמישה חודשי מאסר שרוצו בעבודות שירות ולמאסר מותנה בן 6 חודשים, שהינו בר הפעלה בתיק דנן. המשיב מסר כי עשה שימוש בסם מסוג חשיש ובאלכוהול מדי יום במשך עשרות שנים. בתיק הקודם, בשנת 2012, שולב בהליך טיפולי אחר, ואולם לאחר חצי שנה עזב עקב קושי לעמוד בדרישות. לאחר מכן חזר להשתמש בסמים. בהליך הנוכחי הוא הופנה לטיפול בקהילה, היה במקום במשך כשבועיים ועזב לאחר שהתקשה לעמוד בדרישות. הוא הופנה לטיפול במרכז יום, בו התמיד ושיתף פעולה באופן מלא במשך תשעה חודשים, דווח על גמילה מסמים, ובחודשיים שלאחר מכן המשיך להגיע למפגשים פרטניים שבועיים תוך שמירה על ניקיון מסמים. המשיב לקח אחריות על האישום הראשון בלבד. שירות המבחן התרשם מקיומם של קווי התנהגות אנטי סוציאלית והתנהלות שולית והתמכרותית, קושי בתפקוד יציב, קושי בבחינת השלכות מעשיו והימנעות מחזרה על ביצוע עבירות סמים, בצד האמור התרשם שירות המבחן כי לראשונה בחייו הוא מבטא רצון להשתקם, דבר אשר התבטא בשיתוף הפעולה שלו בתהליך הגמילה והשיקום. הומלץ להטיל עליו של"צ בהיקף של 300 שעות וצו מבחן למשך שנה.

במסגרת הדיון בערעור התקבל תסקיר משלים מטעם שירות המבחן. מהתסקיר עולה כי המשיב נמצא במסלול חיובי בחייו, עובד, נמנע משימוש בסמים, עונש מאסר עלול להוביל להפסקת עבודתו הסדירה כמלווה הסעות, ולדרדר את ההליך השיקומי. שירות המבחן שב על המלצתו שפורטה לעיל.

דין

5. לזכות המשיב עומדת הודאתו במיוחס לו, שהביאה לחיסכון בזמן שיפוטי ולייעול ההליכים, והבעת חרטה. מאידך, לחובת המשיב נזקפת חומרת העבירות שביצע. מדובר בעבירות חמורות, אשר קדם להן תכנון ותיאום טלפוני בין המשיב לסוכן. דרך ביצוען מעיד על קרבת המשיב לעולם הסחר בסמים ונגישות וזמינות לסמים בכמויות משמעותיות. כמו כן, המשיב ביצע את העבירות דרך בתוך זמן לא רב מעת ששוחרר ממאסר ממושך בגין עבירות סמים תוך שתלוי ועומד נגדו מאסר בר הפעלה לא קצר. נסיבות אלה מעידות על כישלון ההרתעה בעניינו.

לצד כל זאת, בית משפט קמא התרשם מההליך השיקומי שעבר המשיב ומהמוטיבציה הגבוהה שהביע לשנות את אורח חייו ההתמכרותי, המשיב מתרחק מגורמי סיכון ומתמיד בעבודתו, ובית משפט קמא סבר כי שליחתו של המשיב למאסר מאחורי סורג ובריאח תמנע מהמשיב אפשרות אמיתית מלהמשיך בהליך שיקומו. התסקיר המעודכן תומך במגמה זו. לא בלי היסוס, ניתן לאפשר למשיב להמשיך בהליך השיקומי. על כן, הערעור נדחה.

המשיב יחל בביצוע השל"צ, כאמור בתסקיר שירות המבחן, בתוך 30 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ג שבט תש"פ, 18 פברואר 2020, במעמד ב"כ המערערת, בא כוח המשיב והמשיב עצמו.

שירלי רנר, שופטת

אריה רומנוב, שופט

רפי כרמל, שופט, אב"ד